

SLUŽBENI LIST

FEDERATIVNE NARODNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE

«SLUŽBENI LIST FNRJ» izlazi istodobno u srpskom, hrvatskom, slovenačkom i makedonskom izdanju dva puta tjedno i po potrebi. — Oglasi po tarifi. — Tek. račun kod Narodne banke FNRJ br. 1-47080. — Tekući račun Prodavnice odjeljenja 1-670980. — Poštarina plaćena u gotovini.

Srijeda, 15. prosinca 1948.
BEOGRAD

BROJ 108.

GOD. IV.

Cijena ovom broju je 12.— din. — Pretplata za cijelu godinu 1948 iznosi 450.— din., a samo za jedno polugodište 225.— din. — Redakcija: Brankova ul. br. 18. — 20. — Telefon: Redakcija 23-838, Administracija 27-595, Računovodstvo 22-619, Ekspedicija 26-276.

883.

Na temelju člana 74. toč. 6. Ustava a u vezi s čl. 4 toč. 9. Zakona o Prezidiumu Narodne skupštine FNRJ, Prezidium Narodne skupštine FNRJ proglašuje Zakon o pronalascima i tehničkim usavršenjima koji su donijeli Savezno vijeće i Vijeće naroda Narodne skupštine FNRJ na svojim sjednicama od 23. studenoga 1948., a koji glasi:

ZAKON

O PRONALASCIMA I TEHNIČKIM USAVRŠENJIMA

Obzrom na odlučujući značaj napretka tehnike za socijalističku izgradnju narodne privrede u Federativnoj Narodnoj Republici Jugoslaviji, a u svrhu:

podsticanja i pravilnog usmjeravanja napretka tehnike kao neophodna potrebnog uvjeta za razvoj industrije, poljoprivrede i ostalih grana narodne privrede;

omogućenja svestrane pronalazačke djelatnosti radbenika naše zemlje u kojoj pronalazaštvo više nije predmet kapitalističke eksploatacije i konkurencije;

daljnjeg omasovljenja pronalazaštva ne samo među naučno-istraživačkim i inžiniersko-tehničkim kadrovima, nego i među radničkom klasom uopće na svim radnim mjestima naše privredne izgradnje;

potvrde i osiguranja osobnih i imovinskih prava pronalazača, novatora i racionalizatora;

daljnjeg razvoja stvaralačkog socijalističkog tehničenja naših radbenika kao važnog uvjeta za podizanje proizvodnosti rada i razvijanje pronalazačkih, novatorskih i racionalizatorskih sklonosti i sposobnosti naših građana i stvaranje novog socijalističkog odnosa prema radu;

osiguranja međunarodne suradnje na području pronalazaštva u svrhu tehničkog, materijalnog i kulturnog napretka svih naroda uz poštovanje načela uzajamnosti,

NARODNA SKUPSTINA FNRJ

donosi

ZAKON O PRONALASCIMA I TEHNIČKIM USAVRŠENJIMA

I. Opće odredbe

Član 1

Pronalazačka djelatnost, pronalasci i tehnička usavršenja (racionalizacije) građana u Federativnoj Narod-

noj Republici Jugoslaviji stoje pod naročitom zaštitom i stavljanjem države.

Država preko nadležstava, ustanova i poduzeća a naročito preko naučno-istraživačkih instituta, laboratorija, biroa i drugih istraživačkih ustanova omogućuje, podstiče i razvija pronalazačku djelatnost.

Član 2.

Zaštićuje se pravo na pronalazak, kao i pravo na tehnička usavršenja.

Nosioci ovih prava mogu biti građani, kao i radni kolektivi i ustanove.

Član 3.

Pronalazak u smislu ovog zakona je nova stvaralačka primjena kombinacije prirodnih zakona izražena u rješenju određenog tehničkog problema (mehaničkog, kemijskog, elektrotehničkog, zootehničkog, biotehničkog i t. d.), koja se može primijeniti u uvjetima industrijske i poljoprivredne proizvodnje ili koje druge grane narodne privrede.

Pronalasci koji sadrže i naučno otkriće bit će posebno uzimani u obzir.

Član 4.

Pronalazak mora po svojim bitnim obilježjima biti nov.

Pronalazak se ne će smatrati kao nov ako je:

a) putem štampe ili na drugi način objavljen i tako opisan da bi ga stručnjaci mogli upotrijebiti;

b) u našoj zemlji javno upotrebljavan, izlagan ili prikazivan tako da su ga stručnjaci mogli upotrijebiti. Iznimno može se smatrati kao nov pronalazak za koji se traži pronalazačko svjedočanstvo koji je u našoj zemlji, na temelju naredbe nadležnog državnog organa i uslijed neodložnosti neposredne primjene pronalaska u narodnoj privredi, dat na iskorišćavanje

Član 5

Tehničko usavršenje je ili tehničko unapređenje ili racionalizatorski prijedlog.

Tehničko unapređenje je nova stvaralačka primjena poznatih metoda i pronalazaka na postojeći tehnološki proces, koja predstavlja racionalnije rješenje određenog tehničkog problema.

Tehničko unapređenje predstavlja novatorstvo.

Racionalizatorski prijedlog predstavlja usavršavanje ili poboljšanje proizvodnog procesa racionalnijim iskorišćavanjem postojećeg tehničkog uređaja, materijala ili radne snage, ili koje poboljšava organizaciju i neposredno upravljanje privredom, a koje pri tom ne

unositi bitne novosti u tehničke konstrukcije ili tehnološke procese proizvodnje

Član 6.

Tehničko unapređenje i racionalizatorski prijedlog smatra se kao novost ako dotle nisu bili poznati ili primjenjivani u određenoj grani privrede.

Razne osobe mogu istodobno u raznim privrednim granama steći pravo na isto tehničko unapređenje ili racionalizatorski prijedlog, ako su ih stvorile nezavisno.

Član 7.

Pravo na pronalazak odnosno na tehničko usavršenje pripada samo stvarnim autorima pronalaska, odnosno tehničkog usavršenja.

Član 8.

Za inozemne osobe, u pogledu sticanja svih prava određenih ovim zakonom, vrijede međunarodni ugovori. Ako tih ugovora nema, vrijedi načelo uzajamnosti.

II. Zaštita prava na pronalazak

Član 9.

Zaštita prava na pronalazak potvrđuje se davanjem posebne državne isprave.

Ova državna isprava izdaje se u obliku pronalazačkog svjedočanstva ili u obliku patenta.

Svaki pronalazač ima pravo da bira između ova dva načina zaštite svog prava na pronalazak.

Član 10.

Zaštita se ne može dati:

a) za pronalazke kojih su svrha i upotreba protivni zakonima i društvenom moralu u Federativnoj Narodnoj Republici Jugoslaviji;

b) za naučna pravila i načela kao takva;

c) za materije proizvedene kemijskim putem i one koje služe za ljudsku i stočnu hranu ili uživanje ili kao ljekarije. Ali nov postupak za izradu ovih materija može biti predmet zaštite.

Pronalasci u materijama koje služe za liječenje, za ljudsku i stočnu hranu ili za uživanje, a koje nisu proizvedene kemijskim putem, mogu se zaštititi samo putem pronalazačkog svjedočanstva.

Patenti se mogu izdavati samo za novi postupak izrade materija navedenih u prethodnoj stavci ovog člana.

1) Pronalazačko svjedočanstvo

Član 11.

Pronalazačkim svjedočanstvom priznaje se pronalazaču pravo na njegov pronalazak.

Dobivanjem pronalazačkog svjedočanstva pronalazač stiče pravo na naziv »pronalazač«. Pronalazač može tražiti da pronalazak dobije njegovo ime ili koji drugi poseban naziv, koji će se označavati na izradovini ili pakovanju. Rješenje o tome donosi državni organ koji izdaje pronalazačko svjedočanstvo.

Član 12.

Davanjem pronalazačkog svjedočanstva proizvod stvaralačkog rada pronalazača postaje općenarodna imovina i država time neposredno stiče pravo iskorišćavanja pronalaska.

Pronalazaču kome je izdano pronalazačko svjedočanstvo država osigurava materijalnu naknadu.

Član 13.

Davanjem pronalazačkog svjedočanstva država priznaje na sebe staranje o ostvarenju pronalaska.

Zadružne i druge društvene organizacije, koje sudjeluju u socijalističkoj privredi, mogu iskorišćavati pronalazak ako se on odnosi na njihovu zakonom i općim propisima određenu djelatnost.

Član 14.

Ako je na pronalasku zajednički radilo više osoba, svaka od njih ima pravo na pronalazačko svjedočanstvo, u kome će se naznačiti da je pronalazak postignut zajedničkim radom tih osoba (kolektivni pronalazak).

Ako je do pronalaska došlo u vezi sa radom pronalazača u naučno-istraživačkom institutu, konstrukcionom brodu, pokusnoj stanici, laboratoriju, ustanovi i poduzeću, zadružnoj ili drugoj društvenoj privrednoj organizaciji, pravo na pronalazačko svjedočanstvo ima pronalazač, uz naznačenje na svjedočanstvu one jedinice u kojoj je pronalazak izveden.

Ako je pronalazak rezultat zajedničkog rada, iskustva i prakse u ustanovi, poduzeću, zadružnoj ili drugoj društvenoj privrednoj organizaciji, a ne osobne inicijative pojedinih pronalazača ili grupe pronalazača, pravo na pronalazačko svjedočanstvo ima samo ustanova odnosno poduzeće, zadružna ili druga društvena privredna organizacija u kojoj je pronalazak izveden (zavodski pronalazak).

Član 15.

U sljedećim slučajevima može se izdati samo pronalazačko svjedočanstvo:

1) ako je do pronalaska došlo u vezi sa istraživačkim radom pronalazača u naučno-istraživačkim institutima, konstrukcionim brodima, pokusnim stanicama, laboratorijima i drugim državnim zadružnim i društvenim ustanovama i poduzećima;

2) ako je do pronalaska došlo na traženje državnih nadležstava, ustanova i poduzeća, zadružnih i društvenih organizacija;

3) ako je pronalazač radi obrade i razrade pronalaska dobio novčanu ili drugu materijalnu pomoć od strane državnog nadležstva, ustanove ili poduzeća, zadružne ili društvene organizacije;

4) ako je pronalazak nov način liječenja bolesti koji je u praksi provjeren i odobren od nadležnih organa;

5) ako je proizvedena nova vrsta sjemena ili nova značajnija vrsta stoke.

2) Patent

Član 16.

Patentom pronalazač stiče pravo vlasništva na svoj pronalazak.

Dobivanjem patenta pronalazač stiče pravo na naziv »pronalazač«.

Član 17.

Patent traje petnaest godina računajući od dana objave pronalaska i za to vrijeme su zaštićena sva prava njegovog vlasnika po propisima ovog zakona.

Pronalazač koji je dobio patent zadržava naziv pronalazača i poslije isteka toga roka.

Član 18.

Pravo na sticanje patenta (pravo iz prijave patenta) kao i pravo na patent, prelazi na nasljednike pronalazača u granicama vremena vrijednosti ovih prava.

Član 19.

Pravo na sticanje patenta i patent mogu biti predmet kupoprodaje a mogu se i po drugom pravnom osnovu u cjelini ili djelomično prenijeti na drugog.

Vlasnik patenta može dati drugom odobrenje za potpuno iskorišćavanje pronalaska (potpuna licenca) ili za njegovo djelomično iskorišćavanje (djelomična licenca).

Građanin Federativne Narodne Republike Jugoslavije vlasnik patenta ili inozemni građanin vlasnik patenta koji je stvoren u Federativnoj Narodnoj Republici Jugoslaviji, dužan je da prvenstveno ponudi prodaju patenta ili prava na iskorištenje patenta državi preko nadležnog ministarstva odnosno komiteta Vlade FNRJ. U slučaju i kad nadležno ministarstvo ili komitet Vlade FNRJ dade izjavu da nema interesa u pogledu patenta ili prava na iskorištenje patenta, vlasnik može raspolagati slobodno ovim pravima u skladu sa odredbama ovog zakona.

Član 20.

Na patentima koji se izdaju osobama koje nisu pronalazači mora biti označeno ime pronalazača, ako on to zahtijeva.

Član 21.

Patent se može izdati na ime više osoba ako ga zajednički zatraže, ali im se dijelovi ne će određivati.

Član 22.

Ustanove, poduzeća ili druge jedinice, kao i osobe koje su prije prijave pronalaska, nezavisno od pronalazača, iskorišćavale u našoj zemlji pronalazak ali ne javno, ili izvršile sve pripreme za njegovo iskorišćavanje, zadržavaju pravo daljnjeg iskorišćavanja pronalaska bez obaveze na naknadu osobi koja je za isti pronalazak dobila patent.

Član 23.

Ako vlasnik patenta (ili njegov nasljednik) sam ili preko drugih ne iskorišćuje pronalazak ili ga ne iskorišćuje u dovoljnoj mjeri, a ne može opravdati nemogućnost iskorišćavanja, nadležni okružni sud može, pošto protoknu tri godine od dana objave izdanog patenta, odlučiti o oduzimanju patenta, odnosno odrediti potpuno ili djelomično iskorišćavanje patenta (prisilna licenca).

Ovo ne vrijedi za patente čiji je vlasnik država.

Član 24.

Ako je pronalazak od naročite važnosti za državu, a sa vlasnikom patenta odnosno licence ne može se postići sporazum o ustupanju državi prava na iskorišćavanje pronalaska, Savezna uprava za pronalazaštvo može donijeti rješenje o oduzimanju patenta, odnosno o određivanju prisilne licence, utvrđujući ujedno visinu naknade vlasniku patenta odnosno licence.

Član 25.

Pronalazač koji je za pronalazak dobio patent, odnosno njegovi nasljednici, mogu, ukoliko patent nisu prenijeli na druge osobe ili odobrili licencu, tražiti da se patent zamijeni pronalazačkim svjedočanstvom.

Član 26.

U postupku oko izdavanja patenta plaćaju se takse. Za održavanje zakonske zaštite izdanog patenta određuje se progresivna taksa koja se plaća svake godine za sve vrjeme trajanja patenta.

Svi ugovori o davanju licence i o prenosu prava na sticanje patenta i prava na patent moraju biti registrirani u Saveznoj upravi za pronalazaštvo.

3) Dopunski pronalasci

Član 27.

Pronalazak se smatra dopunskim ako se njime usavršava osnovni pronalazak za koji je pronalazaču već izdano pronalazačko svjedočanstvo ili patent, i ako se pronalazak ne može samostalno iskorišćavati bez ranijeg osnovnog pronalaska.

Zaštita prava na dopunski pronalazak potvrđuje se izdavanjem zavisnog pronalazačkog svjedočanstva ili zavisnog patenta.

Član 28.

Ako je za raniji, osnovni pronalazak izdano pronalazačko svjedočanstvo, za dopunski pronalazak izdaje se zavisno pronalazačko svjedočanstvo pod uvjetom da od dana izdavanja pronalazačkog svjedočanstva za osnovni pronalazak nije prošlo više od petnaest godina. Iza ovog roka pronalazaču dopunskog pronalaska izdaje se pronalazačko svjedočanstvo kao za samostalni pronalazak.

Prijava dopunskog pronalaska, podnesena od strane prijavioca osnovnog pronalaska prije isteka roka od šest mjeseci od dana izdavanja pronalazačkog svjedočanstva za osnovni pronalazak, ima prvenstvo pred svakom drugom prijavom podnesenom od strane druge osobe u istom roku.

Član 29.

Ako osnovni pronalazak za koji je izdano pronalazačko svjedočanstvo nije iskorišćavan, već se iskorišćuje tek u vezi sa dopunskim pronalaskom, naknada i povlastice predviđene ovim zakonom pripadaju obačiji pronalazača.

Član 30.

Ako je za osnovni pronalazak izdan patent, za dopunski pronalazak će se, na traženje pronalazača, izdati zavisno pronalazačko svjedočanstvo ili zavisni patent.

Ako je za dopunski pronalazak izdan zavisni patent, ili zavisno pronalazačko svjedočanstvo, ovaj se može iskorišćavati pod istim uvjetima kao osnovni pronalazak.

Član 31.

Ako je dopunski pronalazak, za koji je izdan zavisni patent, od naročite važnosti za državu, a sa njegovim vlasnikom ne može se postići sporazum o ustupanju državi prava na iskorišćavanje dopunskog pronalaska, nadležni državni organ može donijeti rješenje o oduzimanju zavisnog patenta odnosno o određivanju prisilne licence, utvrđujući ujedno i visinu naknade vlasniku zavisnog patenta.

Član 32.

Zavisni patent gubi vrijednost zajedno sa osnovnim patentom.

Ako pronalazačko svjedočanstvo ili patent koji su izdani za osnovni pronalazak prestanu vrijediti iz raz-

loga koji nisu u vezi sa dopunskim pronalaskom, zavisno pronalazačko svjedočanstvo odnosno zavisni patent postaju samostalno pronalazačko svjedočanstvo odnosno samostalni patent.

U svim drugim pitanjima, na zavisni patent primjenjuju se odredbe ovog zakona propisane za samostalni patent.

III. Zaštita tehničkih usavršavanja

Član 33.

Zaštita prava na tehničko unapređenje potvrđuje se izdavanjem diplome o tehničkom unapređenju — novatorska diploma.

Dobivanjem diplome stiče se naziv novatora, koji se obavezno upisuje u diplomu zajedno sa ličnim imenom nosioca toga prava.

Član 34.

Zaštita prava na racionalizatorski prijedlog potvrđuje se izdavanjem uvjerenja o racionalizatorskom prijedlogu — racionalizatorsko uvjerenje.

Dobivanjem uvjerenja stiče se naziv racionalizatora, koji se obavezno upisuje u uvjerenje zajedno sa ličnim imenom nosioca toga prava.

Član 35.

Izdavanjem novatorske diplome i racionalizatorskog uvjerenja država stiče pravo iskorišćavanja određenog tehničkog unapređenja, odnosno racionalizatorskog prijedloga.

Država osigurava naknadu i druge povlastice novatorima i racionalizatorima u skladu sa odredbama ovog zakona i drugim na temelju njega donesenim propisima.

U pogledu obaveza i ovlaštenja za iskorišćavanje tehničkih usavršenja vrijede odgovarajuća načela ovog zakona propisana za pronalazke za koje se izdaje pronalazačko svjedočanstvo.

IV. Prava i dužnosti pronalazača, novatora i racionalizatora

Član 36.

Prava i dužnosti pronalazača, novatora i racionalizatora temelje se na jedinstvu zaštite njihovih osobnih interesa i društvenih interesa, kao i na stepenu društvene korisnosti pronalazaka i tehničkih usavršenja.

1) Prava i dužnosti nosioca pronalazačkog svjedočanstva

Član 37.

Pravo osobe koja je za pronalazak dobila pronalazačko svjedočanstvo nije vremenski ograničeno.

Član 38.

Pravo na sticanje pronalazačkog svjedočanstva i na izdavanje pronalazačkog svjedočanstva prelazi na nasljednike pronalazača.

U slučaju smrti pronalazača pravo na naknadu prelazi na njegove nasljednike.

Član 39.

Pronalazač čiji je pronalazak primljen na iskorišćavanje ima pravo na naknadu.

Pronalazaču kome je izdano pronalazačko svjedočanstvo može se davati nagrada prije početka iskori-

šćavanja njegovog pronalaska, ako je iskorišćavanje odloženo dok se ne postigne tehnički nivo koji je postavljen u postojećem kompleksnom privrednom planu.

Član 40.

Visina naknade određivat će se po pravilu u zavisnosti od:

- tehničkog značaja i stepena društvene korisnosti pronalaska;
- uštede i drugih korisnih efekata koje primjena pronalaska proizvodi za narodnu privredu;
- stepena dovršenosti pronalaska;
- trajanja primjene pronalaska;
- značaja pronalaska za kompleksni privredni plan.

Član 41.

Naknada za pronalazak isplaćivat će se u jednokratnom iznosu, u višekratnim iznosima ili na drugi način koji Vlada FNRJ posebnim propisima odredi.

Pri određivanju naknade uzet će se u obzir i da li pronalazak u jednom dijelu tehnološkog procesa ne predstavlja istodobno i tehničko unapređenje procesa uzetog u cjelini, u kojem će slučaju pronalazač dobiti naknadu i za tehničko unapređenje.

Član 42.

Visinu naknade za pronalazak i način njezine isplate određuje nadležni republički odnosno savezni ministar ili predsjednik komiteta, kao rukovodni organ zadružne ili druge društvene organizacije u čijoj se nadležnosti nalazi ustanova, poduzeće ili druga jedinica koja je dobila pronalazak na iskorišćavanje.

Ministar, odnosno predsjednik komiteta može ovlaštiti rukovodnoce direkcija da određuju visinu naknade za pronalazak i način njezine isplate, ukoliko su poduzeća kojima oni rukovode dobila pravo na iskorišćavanje pronalaska.

Protiv rješenja o visini naknade i o načinu njezine isplate može se podnijeti žalba ministru, predsjedniku komiteta, odnosno najvišem organu zadružne ili druge društvene organizacije, a u slučaju da je rješenje donio ministar ili predsjednik komiteta žalba se podnosi vladi naredne republike, odnosno Vladi FNRJ.

Član 43.

Naknada za pronalazak koji je djelo više osoba dijeli se između njih prema njihovom sporazumu.

Ako je pronalazačko svjedočanstvo izdano na ime poduzeća, ustanove, biroa, zadružne ili druge društvene privredne organizacije naknada za zavodski pronalazak pripada u obliku premija svima suradnicima prema stepenu njihovog udjela u pronalasku.

Član 44.

Za pronalazak koji izvede osoba u državnoj službi ili zaposlena u društvenoj ili zadružnoj organizaciji, naknada pripada pronalazaču bez obzira na njegov službeni položaj ili zvanje.

Pronalazač gubi pravo na naknadu ako je zbog primjenu svog pronalaska a nije pristupio ostvarenju svog prava na naknadu za vrijeme od tri godine od dana nastanka tog prava.

Član 45.

Pronalazci čiji je pronalazak određen za iskorišćavanje pripadaju sve porezne i druge povlastice i olakšanja koja su propisana za autore naučnog, književnog i umjetničkog djela. Oni mogu imati i druge povlastice koje propiše Vlada FNRJ.

Pronalazaču pripada, pod jednakim zakonskim uvjetima pravo prvenstva u dobijanju položaja i zvanja u naučno-istraživačkim ustanovama u Federativnoj Narodnoj Republici Jugoslaviji.

Pronalazač ima pravo da sudjeluje u razradivanju i ispitivanju svog pronalaska. Iznimku od toga može odrediti u slučaju državne potrebe nadležni republički odnosno savezni ministar ili predsjednik komiteta.

Član 46.

Dužnosti pronalazača jesu:

a) da se osobno stara o ostvarenju i daljnjem usavršenju svog pronalaska;

b) da pruži vjeran i jasan opis svog pronalaska;

c) da organima koji razrađuju i iskorišćuju pronalazak daje sve materijalne i potrebne obavještenja o pronalasku;

d) da čuva kao povjerljive podatke sve činjenice o pronalasku čije bi objavljivanje bilo od štete po državne interese.

Iste dužnosti ima i pronalazač koji traži pravo patenta.

3) Prava i dužnosti novatora i racionalizatora

Član 47.

Pravo novatora na tehničko unapređenje i pravo racionalizatora na racionalizatorski prijedlog ne može biti predmet prenoša na drugog.

Ova prava nisu vremenski ograničena. Predsjednik Savezne odnosno republičke planske komisije može objaviti da usljed općeg tehničkog premasivanja primjenjivanih tehničkih usavršenja pravo na određeno tehničko usavršenje prestaje.

Član 48.

Autori tehničkog unapređenja i racionalizatorskog prijedloga imaju pravo na naziv novatora odnosno racionalizatora.

Član 49.

Visina i način isplate naknade novatorima i racionalizatorima čiji su prijedlozi primljeni na iskorišćavanje, određivat će se prema posebnim propisima koje donosi Vlada FNRJ u skladu s pravilima o naknadama pronalazača.

Član 50.

Nadleštvo, ustanova, poduzeće, zadružna i druga privredna organizacija koja je prva pristupila primjeni tehničkog usavršenja prije izdavanja diplome o tehničkom unapređenju, odnosno uvjerenja o racionalizatorskom prijedlogu, može odrediti novatoru odnosno racionalizatoru prethodnu naknadu u obliku premije.

Član 51.

Posebnim propisima Vlade FNRJ može se odrediti u kojim slučajevima i pod kojim uvjetima pravo na naknadu može prijeći na nasljednike novatora ili racionalizatora.

Član 52.

Novatori i racionalizatori imaju pravo na povlastice kao i pronalazači.

Član 53.

Novatori i racionalizatori imaju iste dužnosti koje su ovim zakonom propisane za pronalazače.

V. Rukovođenje pronalazaštvom i unapređenjem pronalazačke djelatnosti

Član 54.

Savezna planska komisija je najviši državni organ za rukovođenje pronalazaštvom i unapređenjem pronalazačke djelatnosti.

Zadatak Savezne planske komisije je da vrši opće planiranje pronalazačke djelatnosti, da se stara o razvitku pronalazaštva i o pravilnoj i pravodobnoj primjeni svih korisnih pronalazaka i tehničkih usavršenja, kao i da osigura zaštitu prava pronalazača, novatora i racionalizatora.

Član 55.

U sastavu Savezne planske komisije ustanovljuje se Savezna uprava za pronalazaštvo kao centralni državni organ za neposredno rukovođenje zaštitom pronalazaka.

Savezna uprava za pronalazaštvo vrši:

a) ispitivanje novost prijavljenog pronalaska;

b) registraciju pronalazačkih svjedočanstava i patenata;

c) objavljivanje opisa i nacrtu pronalazaka u posebnim spisima za odobrena pronalazačka svjedočanstva i patente; objavljivanje nacrtu i opisa važnijih tehničkih usavršenja;

d) izdavanje »Biltena pronalazaka«;

e) međunarodnu razmjenu publikacija o pronalascima i tehničku informaciju o najnovijim pronalascima u Federativnoj Narodnoj Republici Jugoslaviji i drugim zemljama;

f) druge poslove određene ovim zakonom i propisima donesenim na temelju njega.

Član 56.

U sastavu republičkih planskih komisija osniva se uprava za pronalazaštvo. Zadatak uprave je da vodi opću evidenciju tehničkih unapređenja i racionalizatorskih prijedloga prijavljenih republičkim nadležstvima, ustanovama, poduzećima, zadružnim i drugim društvenim privrednim organizacijama; da objavljuje tehnička unapređenja i racionalizatorske prijedloge sa kratkim opisom; da vrši razmjenu materijala o tehničkim usavršenjima sa odgovarajućim upravama drugih narodnih republika; da obavezno podnosi izvještaj Saveznoj upravi za pronalazaštvo o tehničkim unapređenjima i racionalizatorskim prijedlozima; i da obavlja poslove koje joj odredi Savezna uprava za pronalazaštvo.

Član 57.

Ministarstva i komiteti Vlade FNRJ i vlade narodnih republika, kao i glavni zadružni savezi imaju za zadatak: da u okviru svoje nadležnosti organiziraju pronalazačku djelatnost; da rukovode evidencijom, razradom i primjenom pronalazaka i tehničkih usavršenja u svojoj privrednoj grani; da neposredno razrađuju krupne pronalazke i tehnička usavršenja i da izrađuju planove za njihovu primjenu; da podnose na potvrdu Vladi FNRJ, odnosno vladi narodne republike, planove za primjenu najvažnijih pronalazaka; da organiziraju eksperimentalne ustanove i stanice za razradu pronalazaka; da podnose Ministarstvu vanjske trgovine pronalazke za patentiranje i primjenu u inozemstvu; i da vrše sve poslove određene ovim zakonom i propisima donesenim na temelju njega.

Član 58.

Poduzeća i druge privredne jedinice, naučno-istraživački instituti i zavodi dužni su kao neposredni organi za rukovođenje pronalazaštvom: da u svom dje-

lokrugu pomažu i unapređuju razvitak pronalazačke djelatnosti i da usmjeravaju pronalazačku inicijativu na rješavanje najvažnijih tehničkih zadataka određene proizvodnje; da neposredno razrađuju i ispituju pronalazke i tehnička usavršenja i njihovu korisnost; da nastoje da se korisni pronalasci i tehnička usavršenja na vrijeme i u potpunosti primjenjuju i iskorišćuju u privredi; da štite prava autora pronalaska i tehničkog usavršenja; i da vrše druge poslove određene ovim zakonom i propisima donesenim na temelju njega

Navedene dužnosti neposrednog rukovodstva pronalazačkim radom u zadrugama vrše kotarski zadrudni savezi.

Član 59.

Poduzeća i druge privredne jedinice, naučno-istraživački instituti i zavodi oslanjat će se u ostvarivanju svojih dužnosti neposrednog rukovodjenja pronalazačkom djelatnošću na sindikate, naročito u pogledu masovne pomoći pronalazačkom radu i razvijanja pronalazačke inicijative trudbenika.

VI. Postupak za ostvarenje prava na pronalazak i prava na tehnička usavršenja

1) Postupak za ostvarenje prava na pronalazak

a) Prijava

Član 60

Prijavu za izdavanje pronalazačkog svjedočanstva podnosi pronalazač, njegov nasljednik ili, na zahtjev pronalazača, ustanova odnosno poduzeće u kome je pronalazak izveden. Svaka prijava za izdavanje pronalazačkog svjedočanstva može se odnositi samo na jedan pronalazak.

Prijava svakog pronalaska podnosi se ministarstvu ili komitetu Vlade FNRJ, ministarstvu komunalnih poslova narodne republike odnosno glavnom zadrudnom savezu, u čiju nadležnost prema svojoj prirodi i namjeni dolazi određeni pronalazak.

Član 61.

Prijava se podnosi pismeno. Ona mora sadržavati prezime i ime pronalazača, zanimanje, prebivalište odnosno boravište, adresu (za strane državljane i naznačenje državljanstva), kao i stvarni naziv pronalaska. Ako se prijava podnosi preko punomoćnika, ona mora sadržavati i o njemu iste podatke kao i za pronalazača. Prijavi mora biti priložen opis pronalaska i svi potrebni nacrti.

Suštinu pronalaska mora biti izložena jasno, tačno i potpuno tako da se iz opisa vidi u čemu je novost pronalaska i da se prema ovom opisu pronalazak može ostvariti. Na kraju opisa pronalazač mora istaći zahtjev u pogledu zaštite pronalaska.

Prijava, opis i nacrti podnose se u tri primjeka.

Ako prijava nije sastavljena u propisanom obliku, nadležni organ pozvat će prijavioca da je ispravi ili dopuni u roku koji mu odredi.

Član 62.

Prvenstvo prijave računa se od dana i sata kad je prijava primljena od nadležnog organa. O primljenoj prijavi izdaje se potvrda, sa naznakom dana i sata predaje.

Ako prijavi nisu priloženi opisi i potrebni nacrti, kao dan prijema smatra se dan kad su primljeni opis i nacrti.

Član 63.

Prijavišac može u roku od trideset dana od dana prijema prijave od strane nadležnog organa dopuniti i ispraviti podneseni opis i nacrti, ne mijenjajući suštinu pronalaska. Ako su naknadno podnesene dopune i ispravci promijenili suštinu pronalaska, uzet će se da je pronalazak prijavljen u vrijeme kad su ove dopune i ispravci primljeni kod nadležnog organa i uživati će pravo prvenstva od tog vremena. Za svaku prijavu može se priznati samo jedno pravo prvenstva.

Dopune i ispravci podnose se u tri primjeka.

Nadležni državni organ može na zahtjev prijavioca, rok za dopune i ispravke produžiti najviše za tri mjeseca od dana prijema prijave.

Primljene prijave, odnosno naknadno primljene dopune i ispravci dostavljaju se na daljnji postupak najkasnije u roku od deset dana.

b) Ispitivanje novosti i tehničke izvodljivosti pronalaska

Član 64

Svaki prijavljeni pronalazak ispituje se da li sadržava bitna obilježja novosti, kao i da li je tehnički izvodljiv.

Član 65

Ispitivanje (ekspertizu) u pogledu novosti i tehničke izvodljivosti pronalaska vrši Savezna uprava za pronalazaštvo.

Ispitivanje pronalaska vrši se upoređenjem sa pronalazačkim svjedočanstvima i patentima prije izdanim kako u zemlji tako i u inozemstvu, na temelju literature izdane u zemlji i u inozemstvu, kao i izvještaja o primjeni pronalaska.

Savezna uprava za pronalazaštvo dužna je da izvještaj o ekspertizi dostavi organu koji je poslao prijavu pronalaska najduže za dva mjeseca od dana kad je primljena prijava pronalaska. Izvještaj o ekspertizi za pronalaska po kojima je prijava podnesena glavnom zadrudnom savezu uprava će dostaviti nadležnom ministru odnosno komitetu. U opravdanim slučajevima produženje ovog roka određuje Predsjednik Savezne planske komisije.

c) Ispitivanje tehničke primjenljivosti i korisnosti pronalaska

Član 66.

Svaka prijava pronalaska dostavlja se na ispitivanje u pogledu tehničke primjenljivosti i korisnosti pronalaska, i to najkasnije u roku od deset dana od potvrde prijema prijave pronalaska.

Ministarstva ili komitet koji je primio prijavu dostavlja je naučno-istraživačkom zavodu ili stanici, birou, laboratoriju, ili poduzeću na ispitivanje.

Rukovodnici ovih jedinica dužni su osigurati da se ispitivanje tehničke primjenljivosti i korisnosti i donošenje mišljenja izvrši u roku od trideset dana od dana prijema prijave pronalaska.

Nadležni ministar može na obrazloženi zahtjev ovaj rok produžiti.

Član 67.

Pronalazak koji je utvrđen kao tehnički primjenljiv i koristan primjenit će se u proizvodnji bez odlaganja i to bez obzira što pronalazačko svjedočanstvo još nije izdano.

Osoba koja je podnijela prijavu pronalaska koji se iskorišćuje smatra se autorom tehničkog unapređenja i rizično pravo na naknadu za tehničko unapređenje. Nak-

nadno izdavanje pronalazačkog svjedočanstva uspostavlja u korist autora sva prava koja pripadaju pronalazaču.

Ustanova, poduzeće ili organizacija koja je preuzela iskoriscavanje pronalaska dužna je o tome izvjestiti nadležno ministarstvo odnosno komitet i Upravu za pronalazaštvo.

d) Rješenje o izdavanju odnosno odbijanju izdavanja pronalazačkog svjedočanstva

Član 68.

Kad nadležni organ koji je primio izvještaj o ekspertizi utvrdi da se za pronalazak može izdati pronalazačko svjedočanstvo, dužan je u roku od mjesec dana od prijema izvještaja o ekspertizi donijeti rješenje o izdavanju pronalazačkog svjedočanstva.

Ako na temelju izvještaja o ekspertizi nadležni organ nađe da se pronalazak ne može primiti u predloženom opsegu ili da se za njega uopće ne može izdati pronalazačko svjedočanstvo, obavijestit će o tome prijavioca, navodeći svoje razloge i podatke iz ekspertize (osim povjerljivih), o kojima prijavitelj ima pravo da se izjasni u roku koji mu se odredi.

Po prijemu izjašnjenja prijavioca, nadležni organ donosi rješenje o izdavanju pronalazačkog svjedočanstva ili o odbijanju izdavanja pronalazačkog svjedočanstva.

Član 69.

Nadležni organ je dužan da u donesenom rješenju o izdavanju pronalazačkog svjedočanstva upozna prijavioca i sa nacrtom formulacije pronalaska (formula pronalaska). Prijavitelj ima pravo da u roku od trideset dana od prijema rješenja podnese Predsjedniku Savezne planske komisije žalbu kako protiv rješenja o izdavanju pronalazačkog svjedočanstva tako i protiv rješenja o odbijanju izdavanja pronalazačkog svjedočanstva. Predsjednik Savezne planske komisije donosi konačno rješenje.

e) Odstupanja u pogledu izdavanja patenta

Član 70.

Na podnošenje prijave za izdavanje patenta, na njihovo ispitivanje u pogledu novosti i tehničke izvodljivosti, kao i na donošenje rješenja o izdavanju odnosno odbijanju izdavanja patenta primjenjuju se propisi koji vrijede za pronalazačka svjedočanstva, uz sljedeća odstupanja:

1) prijavu za izdavanje patenta, u jednom primjerku sa dva opisa i sa dva nacrti, podnosi pronalazač ili njegov pravni sljedbenik, odnosno njihovi punomoćnici, neposredno Saveznoj upravi za pronalazaštvo;

2) rješenje o izdavanju odnosno odbijanju izdavanja patenta donosi Savezna uprava za pronalazaštvo najkasnije za 16 dana po isteku roka određenog za ispitivanje novosti i tehničke izvodljivosti. Protiv ovog rješenja žalba se podnosi Predsjedniku Savezne planske komisije;

3) kad nadležni organ utvrdi da se patent s obzirom na novost i izvodljivost pronalaska može izdati, prijava će se objaviti u »Biltenu pronalazaka« i naznačiti ime prijavioca, pronalazača, zahtjev za patent i opis suštine patenta (formula patenta);

4) državna nadležna ustanove, poduzeća, zadružne i druge društvene organizacije, kao i građani mogu u roku od tri mjeseca od dana objavljivanja prijave za

dobivanje patenta podnijeti obrazložene prigovore protiv izdavanja patenta i osporavati zahtjev za patent, formulu patenta u pogledu novosti ili tehničke izvodljivosti, kao i autorstvo. O ovim prigovorima rješava Savezna uprava za pronalazaštvo;

5) osobe koje stalno žive u inozemstvu obavljaju poslove u vezi sa izdavanjem patenta preko Trgovinske komore FNRJ neposredno ili putem punomoćnika.

Prijava patenta ne ispituje se u pogledu tehničke primjenljivosti i korisnosti pronalaska.

f) Registracija i objavljivanje

Član 71.

Ako prijavitelj nije podnio žalbu ili kad je rješenje o žalbi postalo pravomoćno, nadležni organ dostavlja rješenje o izdavanju pronalazačkog svjedočanstva Saveznoj upravi za pronalazaštvo.

Savezna uprava za pronalazaštvo je nadležna da utvrdi konačnu formulu pronalaska, kao i da izvrši registraciju i objavljivanje izdavanja pronalazačkog svjedočanstva.

Savezna uprava za pronalazaštvo može odbiti da registrira pronalazačko svjedočanstvo ako prijavljeni pronalazak ne odgovara zahtjevima propisanim ovim zakonom.

Savezna uprava za pronalazaštvo dužna je o ovom svom rješenju obavijestiti prijavioca i nadležno ministarstvo, odnosno komitet, najkasnije u roku od trideset dana od prijema predmeta za registraciju.

Protiv rješenja može se uložiti žalba Predsjedniku Savezne planske komisije čije rješenje je konačno.

Član 72.

U slučaju da nema prigovora na objavljenu prijavu patenta, ili su ti prigovori odbačeni, Savezna uprava za pronalazaštvo donosi rješenje o izdavanju patenta i o njegovoj registraciji i objavljivanju.

Član 73.

Registrirani pronalasci objavljuju se u »Biltenu pronalazaka«.

g) Izdavanje pronalazačkog svjedočanstva i patenta

Član 74.

Nakon izvršene registracije izdaje se pronalazačko svjedočanstvo odnosno patent.

Za izdavanje pronalazačkog svjedočanstva nadležno je ministarstvo ili komitet kome je podnesena prijava o pronalasku, a izdavanje patenta vrši Savezna uprava za pronalazaštvo.

Pronalazačko svjedočanstvo potpisuje ministar odnosno predsjednik komiteta. Patent potpisuje Predsjednik Savezne planske komisije ili, po njegovom ovlaštenju, rukovodilac Savezne uprave za pronalazaštvo.

Član 75.

Ako su autorj pronalaska više osoba (kolektivni pronalazak), svakom se izdaje posebno pronalazačko svjedočanstvo u koje se unose lična imena ostalih koautora. Osobe koje su ukazivale pronalazaču tehničku pomoć ne smatraju se koautorima.

Za zavodski pronalazak svjedočanstvo se izdaje na ime ustanove, instituta, biroa, laboratorija, poduzeća, zadružne ili druge društvene privredne organizacije, čiji je kolektiv bez individualne inicijative izveo pronalazak.

Za pronalazak izveden u vezi s radom pronalazača u ustanovi, institutu, biou, laboratoriju, poduzeću ili organizaciji, pronalazačko svjedočanstvo izdaje se stvarnom pronalazaču, uz naznačenje i organizacione jedinice u kojoj je pronalazak izveden i razrađen.

Član 76.

Forma pronalazačkog svjedočanstva je jedinstvena za cijelu Federativnu Narodnu Republiku Jugoslaviju i propisuje je Vlada FNRJ.

Član 77.

Sve predstavke i dokumenti u vezi sa izdavanjem pronalazačkog svjedočanstva oslobođeni su takse.

Sve troškove i takse u vezi sa izdavanjem patenta i sa izdanim patentom snosi prijavitelj patenta. Neplaćanjem troškova i taksa za izdani patent u određenom roku prestaje njegova vrijednost.

2) Postupak za ostvarenje prava na tehnička usavršenja

Član 78.

Prijava tehničkog unapređenja ili racionalizatorskog prijedloga podnosi se nadležstvu, ustanovi, poduzeću ili drugoj jedinici u čiji krug djelatnosti dolazi određeno tehničko usavršenje.

Prijava podnesena poduzeću ili njemu odgovarajućoj organizacionoj jedinici mora biti ispitana najkasnije u roku od deset dana. Ako je podnesena direkciji, prijava mora biti ispitana u roku od dvadeset dana, a prijava podnesena ministarstvu, odnosno komitetu mora biti ispitana najkasnije u roku od mjesec dana od dana njezinog prijema.

Prijava se podnosi pismeno, a može se iznimno podnijeti i usmeno. Poduzeća, ustanove, biou, laboratoriji, naučno-istraživački instituti, pokusne stanice, zadružne i druge društvene privredne organizacije dužne su ukazati svaku tehničku i stručnu pomoć podnosiocu prijave i samu prijavu formulirati, ukoliko je autoru tehničkog usavršenja ta pomoć potrebna. Prijavu u svakom slučaju potpisuje autor.

Član 79.

U toku rokova određenih za ispitivanje prijavljenih tehničkih unapređenja ili racionalizatorskih prijedloga mora se donijeti rješenje kojim se unapređenje ili prijedlog bilo prima radi iskorišćavanja, bilo odbija, bilo preuzima radi daljnjeg ispitivanja ili eksperimentiranja. Ovo rješenje mora biti odmah saopćeno podnosiocu prijave.

Član 80.

Ako nadležstvo, ustanova, poduzeće ili druga jedinica ne primi predloženo tehničko unapređenje ili racionalizatorski prijedlog, prijavitelj ima pravo žalbe nadležnom ministru, odnosno predsjedniku komiteta Vlade FNRJ, ili vlade narodne republike, čije je rješenje konačno.

Član 81.

Diplomu o tehničkom unapređenju odnosno uvjerenje o racionalizatorskom prijedlogu izdaje nadležstvo, ustanova, poduzeće ili jedinica koja je prijavu primila i ispitala izvodljivost podnesenog unapređenja ili prijedloga.

Prije izdavanja ove diplome odnosno uvjerenja nadležstvo, ustanova, poduzeće i jedinice republičkog i lo-

kalnog značaja dostavljaju rješenje o primanju unapređenja ili prijedloga s njihovim opisom upravi za pronalazaštvo republičke planske komisije.

Savezna nadležstva, ustanove, poduzeća ili druge jedinice upućuju rješenje o primanju prijedloga sa opisom tehničkog unapređenja ili racionalizatorskog prijedloga Saveznoj upravi za pronalazaštvo.

Član 82.

Uprava za pronalazaštvo narodne republike, odnosno Savezna uprava za pronalazaštvo, ima pravo stavljati prigovore u pogledu pravilnosti donesenih rješenja o priznanju prava na tehničko usavršenje.

One su dužne da najkasnije u roku od petnaest dana od prijema navedenih rješenja dostave cio predmet sa svojim prigovorom nadležnom republičkom odnosno saveznom ministarstvu ili komitetu.

Ministri odnosno predsjednici komiteta razmatraju predmet i donose konačno rješenje kojim mogu potvrditi rješenje svojih ustanova, poduzeća ili jedinica o izdavanju diplome o tehničkom unapređenju odnosno uvjerenja o racionalizatorskom prijedlogu ili poništiti njihovo rješenje o utvrđivanju prava na ova tehnička usavršenja.

Član 83.

Nadležstva, ustanove, poduzeća, zadružne i druge društvene privredne organizacije izdaju podnosiocu prijave tehničkog unapređenja diplomu, a podnosiocu prijave o racionalizatorskom prijedlogu uvjerenje, najkasnije u roku od deset dana po prijemu potvrđnog mišljenja uprave za pronalazaštvo narodne republike, odnosno Savezne uprave za pronalazaštvo, odnosno od prijema rješenja ministra ili predsjednika komiteta kojim se potvrđuje njihovo rješenje o davanju prava na tehničko unapređenje ili racionalizatorski prijedlog.

Član 84.

Forma diplome o tehničkom unapređenju odnosno uvjerenja o racionalizatorskom prijedlogu jedinstvena je za cijelu Federativnu Narodnu Republiku Jugoslaviju, a propisuje je Predsjednik Savezne planske komisije.

VII. Sporovi

1) Sporovi o pravilnosti izdavanja pronalazačkog svjedočanstva i patenta

Član 85.

Državno nadležstvo, ustanova i poduzeće, zadružna i druga društvena organizacija, kao i pojedini građani imaju pravo da osporavaju pravilnost izdavanja pronalazačkog svjedočanstva ili patenta u pogledu na novost pronalaska.

Tužbe za osporavanje novosti izdanog pronalazačkog svjedočanstva ili patenta podnose se Saveznoj upravi za pronalazaštvo.

Pravo na podnošenje tužbe traje godinu dana računajući od dana kad je objavljeno izdavanje pronalazačkog svjedočanstva, a u slučaju da se objavljivanje nije vršilo, računajući od dana izdavanja pronalazačkog svjedočanstva.

Pravo na podnošenje tužbe za osporavanje novosti patenta traje za cijeli rok vrijednosti patenta.

Član 86.

Državno nadležstvo, ustanova ili poduzeće, zadružna ili druga društvena organizacija, kao i svaki građanin imaju pravo osporavati izdani patent po osnovu da je autor pronalaska imao pravo dobiti samo pronalazačko svjedočanstvo.

Zalba se podnosi Saveznoj upravi za pronalazaštvo. Pravo na podnošenje žalbe traje godinu dana računajući od dana izdavanja patenta.

Član 87.

Državno nadležstvo, ustanova ili poduzeće, zadruga ili druga društvena organizacija, kao i svaki građanin mogu osporavati izdano pronalazačko svjedočanstvo ili patent po osnovu da stvarni autor pronalaska nije osoba koja je označena za autora pronalaska.

Sva sporove o pitanju autorstva rješava nadležni okružni sud.

Pravo na podnošenje tužbe traje godinu dana računajući od dana kad je objavljeno izdavanje pronalazačkog svjedočanstva ili patenta, odnosno, ako do objavljivanja nije došlo, od dana izdavanja pronalazačkog svjedočanstva.

U skladu s propisom ovog člana može se vršiti i osporavanje autorstva tehničkog unapređenja ili racionalizatorskog prijedloga.

Član 88.

Pravomoćno rješenje o poništenju pronalazačkog svjedočanstva ili patenta objavljuje se u *Službenom pronalazaku*.

2) Sporovi o visini naknade i o načinu i roku njezine isplate

Član 89.

Nosilac prava iz pronalazačkog svjedočanstva, tehničkog unapređenja ili racionalizatorskog prijedloga ima pravo da osporava pravilnost određene visine naknade koja mu zakonom pripada.

Zalba se podnosi starijoj ili više organizacione jedinice od one koja je rješenje o naknadi donijela. Rješenje ministra odnosno predsjednika komiteta je konačno.

Protiv konačnog rješenja o visini naknade nosilac prava iz pronalazačkog svjedočanstva, tehničkog unapređenja ili racionalizatorskog prijedloga ima pravo podnijeti tužbu nadležnom sudu.

Član 90.

O pitanju povrede načina i rokova isplate naknade tužba se podnosi nadležnom redovnom sudu.

VIII. Pronalasci i tehnička usavršenja povjerljivog karaktera

Član 91.

Svi pronalasci i tehnička usavršenja koji se odnose na narodnu obranu smatraju se povjerljivim.

Svaki drugi pronalazak i tehničko usavršenje može se prilikom prijave proglasiti da je povjerljivog karaktera. Rješenje da je pronalazak ili tehničko usavršenje proglašeno povjerljivim saopćava se odmah prijaviocu, pronalazaču i svim organima koji sudjeluju u postupku za zaštitu i ostvarenje prava na pronalazak ili tehničko usavršenje. Organ nadležan za primanje prijave pronalaska ili tehničkog usavršenja ovlašten je da proglasi određene pronalasci, odnosno tehnička usavršenja povjerljivim.

Pronalazač ili pronalazak po svojoj prirodi ima povjerljiv karakter kao i osoba čije tehničko unapređenje ili racionalizatorski prijedlog ima takav karakter dužna je poduzeti sve mjere koje zavise od nje radi

zaštite pronalaska, tehničkog unapređenja i racionalizatorskog prijedloga od razglašavanja, kao i da ga preda nadležnom državnom organu.

Član 92.

Autor pronalaska koji može imati značaj za narodnu obranu dužan je osobno predati prijavu pronalaska Ministarstvu narodne obrane. Osobe koje borave u inozemstvu podnose prijavu pronalaska, koji može imati značaj za narodnu obranu preko ovlaštenog organa Ministarstva narodne obrane.

Član 93.

Zainteresirani državni organi dužni su osigurati svaku tehničku i drugu pomoć autoru pronalaska i tehničkog usavršenja povjerljivog karaktera radi očuvanja njihove povjerljivost.

Ministar narodne obrane propisat će posebna uputstva za postupak ispitivanja, zaštite i iskorištavanja pronalazaka i tehničkih usavršenja koja se odnose na narodnu obranu.

Svi državni organi, ustanove, poduzeća, zadruge i druge društvene organizacije dužni su naročito osigurati čuvanje svih podataka o pronalascima i tehničkim usavršenjima koji se smatraju ili su proglašeni povjerljivim.

IX. Patentiranje i ostvarivanje patenata u inozemstvu i zastupanje inozemnih osoba u Federativnoj Narodnoj Republici Jugoslaviji

Član 94.

Patentiranje i ostvarivanje u inozemstvu pronalazaka izvedenih u Federativnoj Narodnoj Republici Jugoslaviji ili pronalazaka izvedenih u inozemstvu od strane državljana Federativne Narodne Republike Jugoslavije, može se vršiti samo ako je pronalazak prethodno prijavljen nadležnom organu u zemlji i dobivena dozvola od Ministarstva vanjske trgovine i nadležnog ministarstva odnosno komiteta u čiju privrednu granu dolazi pronalazak.

U pogledu zaštite u inozemstvu prava pronalazača, pronalazačko svjedočanstvo izjednačuje se sa patentom. U pogledu patentiranja pronalaska za koji je izdano pronalazačko svjedočanstvo, Federativna Narodna Republika Jugoslavija ima prava vlasnička patenta.

Na patentnoj prijavi u inozemstvu osm naziva države označit će se i ime pronalazača.

Član 95.

Inozemne osobe koje traže ili imaju kakvo pravo u našoj zemlji moraju imati punomoćnika koji je državljanin Federativne Narodne Republike Jugoslavije, ukoliko ne traže zastupanje svojih prava preko Trgovinske komore pri Ministarstvu vanjske trgovine FNRJ.

Punomoćnici mogu biti advokati i patentni inženjeri.

Potanje propise o zastupanju i punomoćnicima propisat će Predsjednik Savezne planske komisije u sporazumu s Ministrom pravosuđa FNRJ.

X. Krivično-pravna zaštita

Član 96.

Kao učinilac posebnog krivičnog djela protiv pronalazaštva smatrat će se:

1) tko prisvaja tuđe pronalazačko pravo;

2) tko prisvađa tuđe pravo na tehničko usavršenje;

3) tko neovlašteno iskoristi pronalazak čije iskorišćenje pripada državi;

4) tko neovlašteno koristi tuđi patent ili licencu;

5) tko neovlašteno otkriva suštinu tuđeg pronalaska prije njegovog objavljivanja u »Biltenu pronalazaka«;

6) pronalazač, novator ili racionalizator koji povrijedi tajnu pronalaska ili tehničkog usavršenja koji su proglašeni povjerljivim ili po svojoj prirodi imaju povjerljiv karakter;

7) državljanin Federativne Narodne Republike Jugoslavije koji u inozemstvu patentira ili ostvaruje pronalasku bez odobrenja nadležnog državnog organa Federativne Narodne Republike Jugoslavije

Učinilac djela navedenih u prethodnoj stavci kaznit će se kaznom lišenja slobode do tri godine i novčanom kaznom.

Član 97.

Svako djelo protupravne povrede tajnosti pronalaska ili tehničkog usavršenja koje učini službena osoba predstavlja odgovarajuće krivično djelo protiv službene dužnosti i kaznit će se prema Zakonu o krivičnim djelima protiv službene dužnosti, ukoliko povreda državne tajne na području pronalazaka ne predstavlja teže krivično djelo.

Član 98.

Službena osoba koja namjerno ili iz pobuda protivnih interesima službe neopravdano odugovlači razmatranje, razrješavanje ili primjenu pronalazaka, tehničkih unapređenja i racionalizatorskih prijedloga ili koja zadržava isplatu naknade pronalazačima, novatorima i racionalizatorima, ili koja pravi druge smetnje i teškoće u pogledu zaštite i ostvarenja prava na pronalazak, tehničko unapređenje i racionalizatorski prijedlog, kaznit će se novčanom kaznom ili popravnim radom do godinu dana.

XI. Prelazne i završne odredbe

Član 99.

Za pronalazačka prava stranih državljana stečena prije stupanja na snagu ovog zakona vrijedit će međunarodni sporazumi. U nedostatku ovih primjenjivat će se načelo uzajamnosti.

Iznimno, pravo patenta ili licence koje je prije pripadalo poduzećima koja su nacionalizirana ili postala državnim vlasništvom na temelju drugog zakona pripada državi po postojećim propisima.

Član 100.

Patenti koji su u vrijeme stupanja na snagu ovog zakona u važnosti ostaju i dalje na snazi po propisima ovog zakona.

Postupak po podnesenim prijavama patenata o kojima nije doneseno rješenje i odobrenje ili po kojima nisu istekli rokovi nastavit će se po propisima ovog zakona.

Član 101.

Osoba koja izloži kakav pronalazak u Federativnoj Narodnoj Republici Jugoslaviji, na službenoj ili službeno priznatoj izložbi, bila ona međunarodnog ili domaćeg karaktera, može najkasnije u roku od tri mjeseca po svršetku izložbe tražiti zaštitu sa prioriteto od dana izlaganja.

Član 102.

Ovlašćuje se Vlada FNRJ da donese uredbu o uzorcima, modelima i žigovima.

Član 103.

Vlada FNRJ će uredbom donijeti propise o naknadama, nagradama i povlasticama pronalazača, novatora i racionalizatora, o organizaciji i radu Savezne uprave za pronalazaštvo i o načinu financiranja izdataka u pogledu pronalazaka, tehničkih unapređenja i racionalizatorskih prijedloga.

Ovlašćuje se Predsjednik Savezne planske komisije da u sporazumu sa Centralnim odborom Saveza sindikata Jugoslavije donese propise o postupku i ispitivanju tehničkih unapređenja i racionalizatorskih prijedloga.

Ovlašćuje se Predsjednik Savezne planske komisije da donosi potanje propise za pravilno izvršenje ovog zakona.

Član 104.

Ovaj zakon stupa na snagu danom objavljivanja u »Službenom listu Federativne Narodne Republike Jugoslavije«.

U. br. 1648.

Beograd, 1. prosinca 1948.

Prezidium Narodne skupštine
Federativne Narodne Republike Jugoslavije

Tajnik,
Mile Peruničić, s. r.

Predsjednik,
dr Ivan Ribar, s. r.

884.

Na temelju člana 74. toč. 6 Ustava, a u vezi čl. 4. toč. 9. Zakona o Prezidiumu Narodne skupštine FNRJ, Prezidium Narodne skupštine FNRJ proglašuje Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o inspekciji rada koji su donijeli Savezno vijeće i Vijeće naroda Narodna skupštine FNRJ na svojoj sjednici od 28. studenoga 1948. a koji glasi:

ZAKON

O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O INSPEKCIJI RADA

Zakon o inspekciji rada od 12. prosinca 1946. mijenja se i dopunjuje tako da prečišćeni tekst tog zakona glasi:

Zakon

o inspekciji rada

I. Zadatak inspekcije rada

Član 1.

Zadatak inspekcije rada je vršenje nadzora nad izvršenjem svih propisa i mjera o uređenju radnih odnosa i radnih uvjeta i nad potpunim i pravilnim izvršenjem obaveza za zaštitu osoba u radnom odnosu, kao i vršenje pregleda parnih kotlova, parnih sudova i sudova pod pritiskom.

Inspekcija rada vrši i nadzor nad uvjetima rada i nad izvršenjem mjera tehničke i zdravstveno-tehničke zaštite osoba na dobrovoljnim radovima.

U vršenju svojih zadataka inspekcija rada suraduje sa sindikalnim organizacijama.